

10-11 grudnia 2024 / Łódź

Odzysk energii z osadów ściekowych

Prof. dr hab. inż. Wojciech Czekala

Prof. dr hab. inż. Jacek Dach

*Kancelaria Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej*

zaprasza

Sz. P. Prof. Wojciecha Czekalę

na uroczystość wręczenia aktów nadania tytułu profesora

*10 grudnia 2024 r., godz. 11:00
Pałac Prezydencki w Warszawie
ul. Krakowskie Przedmieście 46/48*

Produkcja i właściwości osadów ściekowych

Wprowadzenie

Przez osady ściekowe rozumie się pochodzące z oczyszczalni ścieków osady z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków (w Polsce jest ponad 3000 takich instalacji).

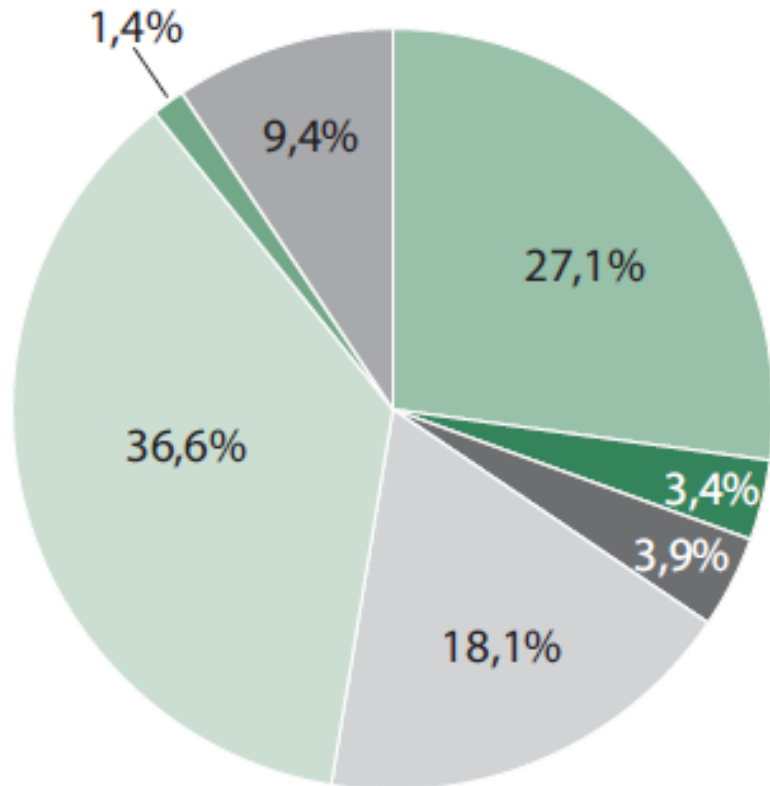
Ilość i skład osadów uzależnione są od sposobu i stopnia oczyszczania ścieków.

Postępowanie z osadami z komunalnych oczyszczalni ścieków w 2022 r.

Postępowanie z osadami:

Dealing with sewage sludge:

- stosowane w rolnictwie
applied in agriculture
- stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne
applied in land reclamation (including reclamation of land for agricultural purposes)
- stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu
applied in cultivation of plants intended for compost production
- przekształcone termicznie
thermally transformed
- przeznaczone na inne cele
for other purposes
- składowane
landfilled
- magazynowane czasowo
periodically stored

Właściwości osadów wpływające na ich zagospodarowanie

- przewaga części **organicznych** nad mineralnymi,
- znaczne **zróżnicowane** składu,
- wysoki stopień uwodnienia,
- tendencja do biodegradacji.

Osady ściekowe i ich energetyczne wykorzystanie

Kierunki zagospodarowania osadów ściekowych

- bezpośrednie wykorzystanie w rolnictwie,
- produkcja specjalistycznych nawozów,
- rekultywacja gruntów,
- procesy biologiczne,
- procesy termiczne.

Procesy termiczne – spalanie, piroliza, zgazowanie

Spalanie osadów ściekowych polega na ich utlenieniu. Głównym celem procesu spalania osadów ściekowych jest zmniejszenie masy i ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko.

Piroliza jest to proces rozkładu substancji zachodzący pod wpływem wysokiej temperatury, który odbywa się bez obecności tlenu. W wyniku procesu powstają produkty w formie stałej, ciekłej i gazowej. **Biowęgiel!**

Zgazowanie osadów ściekowych jest to cykl przemian prowadzących do wytworzenia mieszaniny gazów. Proces ten zachodzi przy niedoborze tlenu.

Osady ściekowe raczej nie nadają się do tego typu technologii z uwagi na uwodnienie

Procesy biologiczne – fermentacja metanowa

Fermentacja metanowa jest to proces w którym substraty zasobne w materię organiczną ulegają rozkładowi pod wpływem mikroorganizmów w warunkach beztlenowych, dając w efekcie biogaz ($\text{CH}_4 + \text{CO}_2$).

Wydajność: 20-40 m³/Mg św. m.

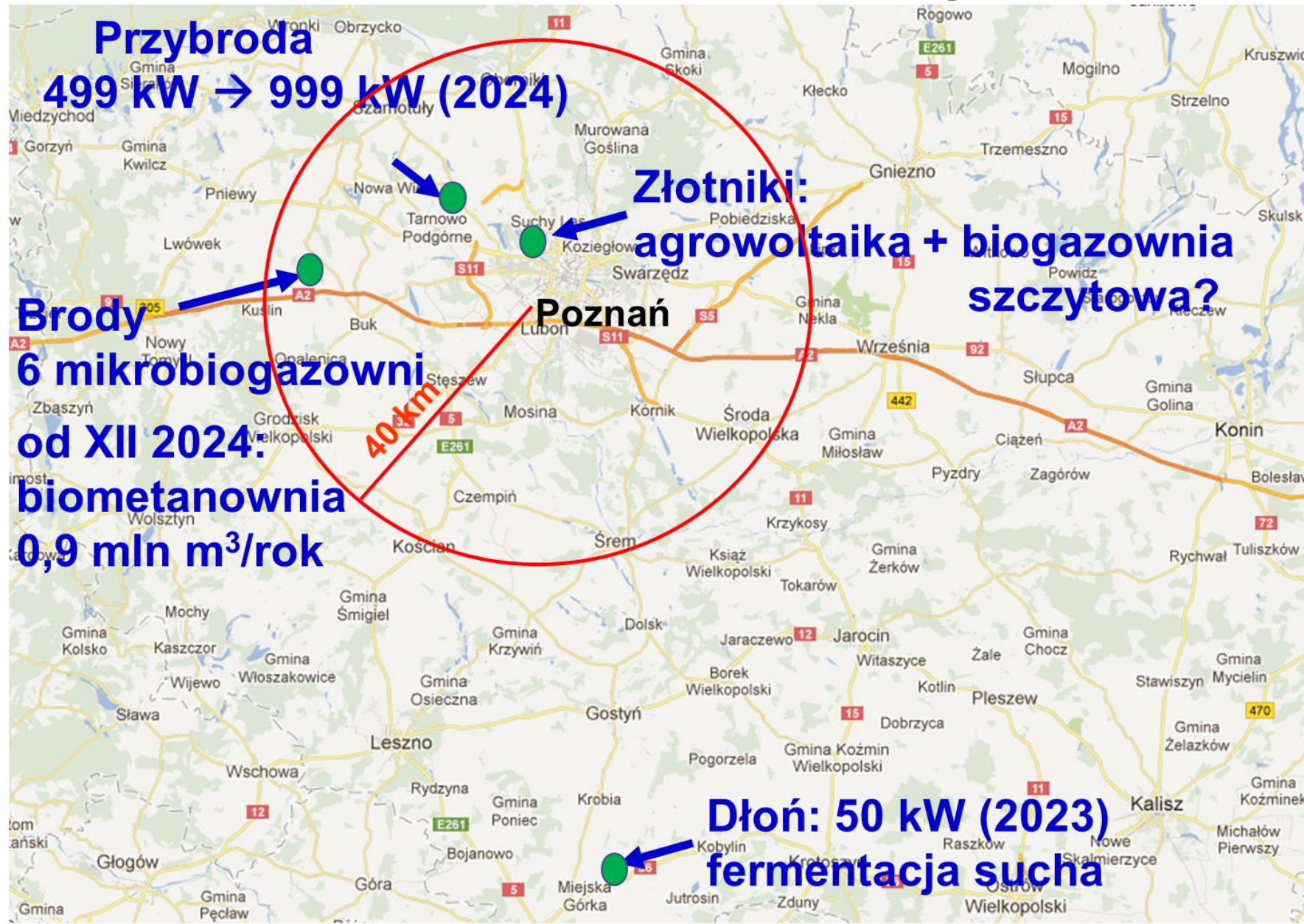
Najważniejsze efekty fermentacji osadów ściekowych

- produkcja biogazu, energii elektrycznej, energii cieplnej, biometanu,
- redukcja masy i objętości odpadów,
- poprawa właściwości nawozowych produktu (pofermentu),
- stabilizacja i higienizacja – rozkład substancji organicznych.

Należy wykorzystać potencjał osadów!

Stan obecny i plany inwestycyjne Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w obszarze biogazu

Biogazownia w Przybrodzie (moc 0,5 MW)

Procesy biologiczne - kompostowanie

Kompostowanie jest to proces w którym substraty zasobne w materię organiczną ulegają rozkładowi pod wpływem mikroorganizmów w warunkach beztlenowych.

Podsumowanie

Podsumowanie

- 1) Gospodarka osadami ściekowymi od lat stanowi problem dla samorządów.
- 2) Nowoczesne instalacje do fermentacji mogą z powodzeniem przetwarzać osady ściekowe, selektywnie zbieraną frakcję biodegradowalną odpadów czy odpady zielone.
- 3) Takie instalacje staną się niezwykle ważnym elementem w lokalnych systemach gospodarki o obiegu zamkniętym. Dostarczą również „zieloną” energię i ciepło na potrzeby gmin.

A scenic view of a university campus. In the foreground, a calm pond reflects the sky and the surrounding greenery. A large, mature weeping willow tree stands on the left bank, its long, drooping branches reaching over the water. In the background, a modern, multi-story building with a white upper section and a reddish-brown lower section is visible. The building has many windows and a covered walkway. Other trees and a clear blue sky with a few clouds complete the scene.

Dziękuję za uwagę!

Prof. dr hab. inż. Wojciech Czekala
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
wojciech.czekala@up.poznan.pl